

ROMANTIZAM

ISTORIJSKI KONTEKST

- **Romantizam kao i neoklasicizam** nastaje krajem XVIII veka, a vrhunac doživljava 30-ih godina XIX veka.
- **Kolevka romantizma je Engleska** ali je zbog uslova u državi najistaknutiji bio u Francuskoj.
- To je period **industrijske revolucije i period političkih revolucija**.
- Ukidanje monarhije i privilegija plemstva, a **na vlast dolazi Napoleon ali ubrzo i njegov pad**.
- **Francuska revolucija i pad Napoleona** su događaji koji nisu ispunili očekivanja pa izazivaju opšte **razočaranje** kod ljudi.
- Romantizam se javlja u slikarstvu, književnosti i muzici.
- Javlja se gotovo u svim evropskim državama.

ZAČETAK ROMANTIZMA I ODLIKE

- Kao i neoklasicizam, **romantizam je reakcija na rokoko**, kao “površnu” umetnost, koja je bila namenjena aristokratiji.

neoklasicizam - razum - ideologija prosvetiteljstva

romantizam - priroda i osećanja – ideologija idealizma

- **Idealizam – ideja je osnova svega, svet postoji ali je opažaj subjektivan**
- **Isticanje osećaja** nasuprot razumu, a **mašte** nasuprot racionalističkoj filozofiji.
- Romantizam se razvija kao **suprotnost strogosti i hladnoće klasicizma**.
- Ističe se osobenost umetnika.
- **Slika je odraz umetnikovih osećanja** i načina doživljavanja sveta.
- Romantizam je **povratak prirodi**.
- Novo poimanje lepote uključuje i **estetiku ružnoga**.

ODLIKE ROMANTIZMA

Povratak ranim stilovima i istoriji – zbog bunta prema savremenom dobu i postulatima društva.

- U zavisnosti od senzibiliteta umetnici se osvrću na: **gotiku, antiku, barok...** prema ličnom nahođenju umetnika.
- Umetnici izražavaju **dramu ljudskog bića**, te im je **po izrazu najbliži barok** čiji je uticaj dominantan

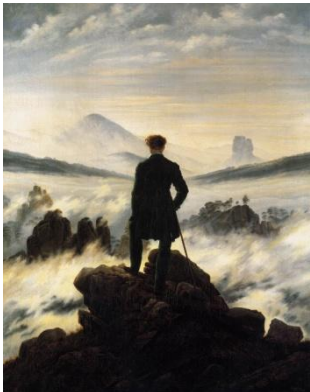
-dijagonalna usmerenost oblika

-boje i kontrasti svetlo-tamno

NAJVAŽNIJE ODLIKE ROMANTIZMA

- bogat kolorit
- suprostavljanje žarkih boja i slobodni pokreti četke.
- kontrastna upotreba svetla i senke
- dinamična kompozicija
- prividni nered
- značaj se ne pridaje proporciji već kretanju na slici

Potreba i slobodna umetnika da izrazi osećanja dovodi do toga da umetnost u romantizmu postaje veoma raznolika

NAJZNAČAJNIJI PREDSTAVNICI ROMANTIZMA U SLIKARSTVU

- **U Francuskoj:**

Teodor Žeriko (Théodore Géricault)

Ežen Delakroa (*Delacroix Ferdinand Victor Eugène*)

- **U Španiji:**

Fransisko Goja (*Francisco Jose de Goya*)

- **U Engleskoj:**

Vilijem Tarner (William Turner)

FUSELI, John Henry

John Constable

- **U Nemačkoj**

Caspar David

- **U Srbiji**

Đura Jakšić

Teodor Žeriko

Ova slika predstavlja most između neoklasicizma i romantizma.

Zasnovana je na stvarnim događajima brodoloma.

Prikazan je trenutak kada su nesretni brodolomnici ugledali brod na horizontu i očajnički ga zvali u pomoć.

Kako bi postigao što veći nivo autentičnosti, Žeriko je razgovarao sa preživelim i napravio brojne studije mrtvih i umirućih u bolnicama pre nego je počeo da slika

Splav "Meduze" 1819

Ovo delo se pokazalo kontroveznim, jer je kritikovalo aktuelnu vlast, a i bilo je veliki kontrst neoklasicizmu.

Slika je postala nadahnuće brojnim romantičarima poput Delakroe

Ovo delo se pokazalo kontroveznim, jer je kritikovalo aktuelnu vlast, a i bilo je veliki kontrst neoklasicizmu.

Slika je postala nadahnuće brojnim romantičarima poput Delakroe .

Kompozicija ove slike je **dijagonalna**, **osvetljenje je dramatično** kao i pokreti prikazanih figura, patnja mrtvih i umirućih izgleda realistično. Sve to nas podseća na barok.

Žeriko se i prethodno interesovao za ludilo, i slikao portrete pacijenata duševnih bolnica...

Portret ludaka
1821-1824

Portret lude žene, 1822.

Serijska slika na kojima slika oficire sa konjem...

Osećaj pokreta, i drame...

349 cm × 266 cm, 1812

EŽEN DELAKROA

Radio je portrete, istorijske kompozicije, predele i mrtve prirode.

On se borio protiv sivila u slikarstvu neoklasicista.

Delakroino slikarstvo se oslanja na barokno slikarstvo, posebno Rubensovo.

Sloboda predvodi narod

Slika predstavlja **remk delo** romantizma.

Slika je inspirisana Julskom revolucijom u Francuskoj, 1830. godine.

Delacroix je prikazao likove kako jurišaju ravno na promatrača.

Žena u jednoj ruci nosi francusku zastavu a u drugoj pušku, i predstavlja novog kolektivnog heroja- narod.

Profil i gole grudi podsjećaju na antičke skulpture,

Uspravna figura i lepršava odjeća potvrđuju imaju alegorijisko svojstvo.

Tema ove slike je takođe **savremen događaj**, epizoda grčke borbe za oslobođenje od Turaka.

Figure su u dramatičnom svetlo-tamnom kontrastu.

Iza njih je blistav i **beskonačan pejzaž**, a iznad njih **mračno, olujno nebo.**

Istaknute su figure mrtvog para i bebe koja je prigrllila svoju mrtvu majku

U pozadini – borba za život.

Pokolj na Hiosu

Sardanapalova
smrt, 1827

Romantični slikari u potrazi za jačim emocijama se postepeno distanciraju od problema svoga vremena...

- Jedna od prvih ozbiljnih Delacroixovih slika
- Tema – preuzeta iz Danteovog Pakla
- Kretanje na slici ostvareno je prikazom dimai vetra
- Istraživanje psiholoških stanja prikazanih likova

Danteova
Barka, 1822.

Uticaj orijenta - konkubine

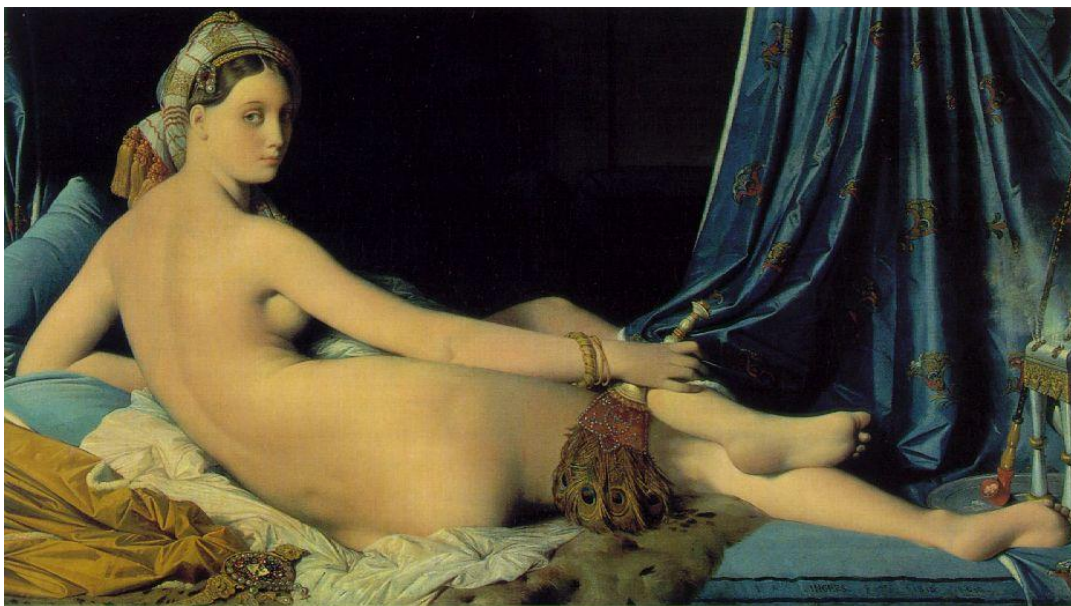

Alžirske
žene, 1834

Uporedimo...

Ingres, Velika Odaliska,
1814

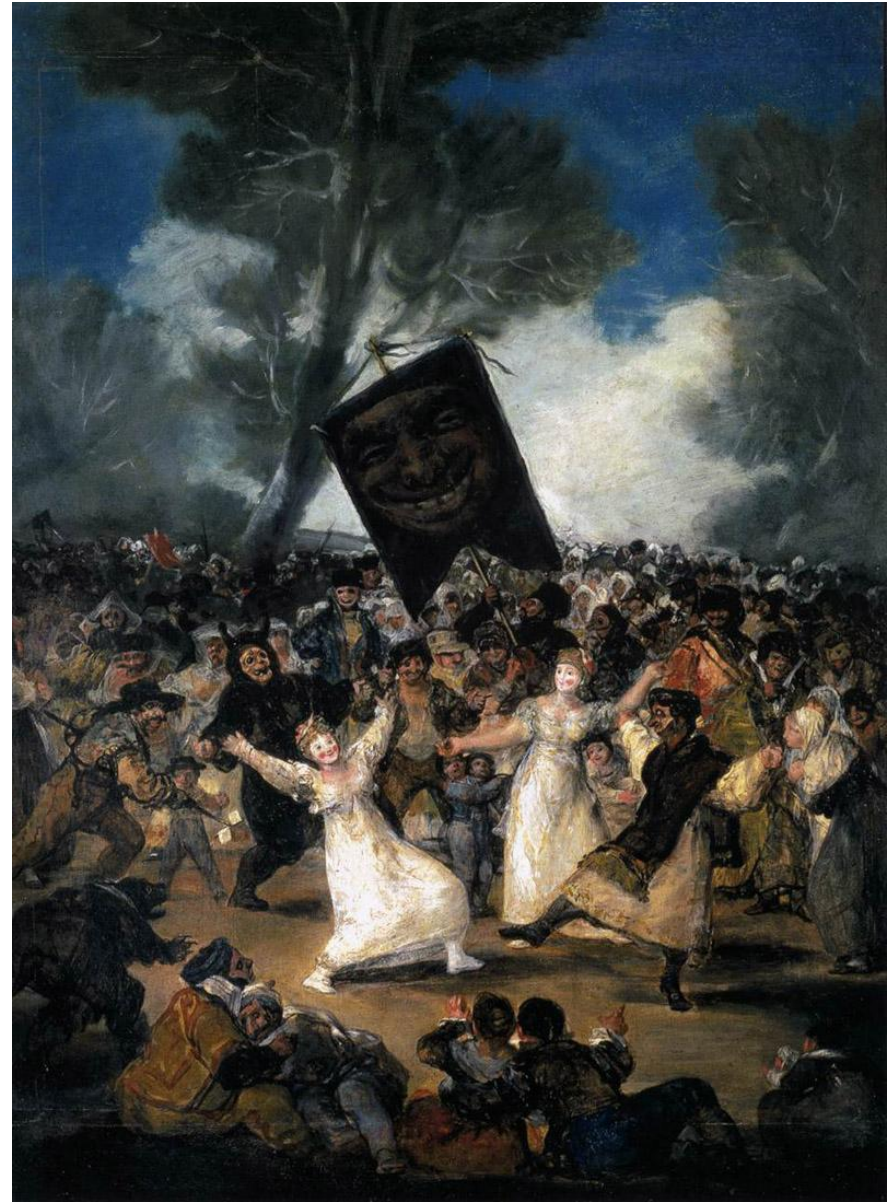

Delacroix, Odaliska, 1827-28

Španija – Fransisko Goja

Španija – Fransisko Goja

Engleska - Vilijem Turner

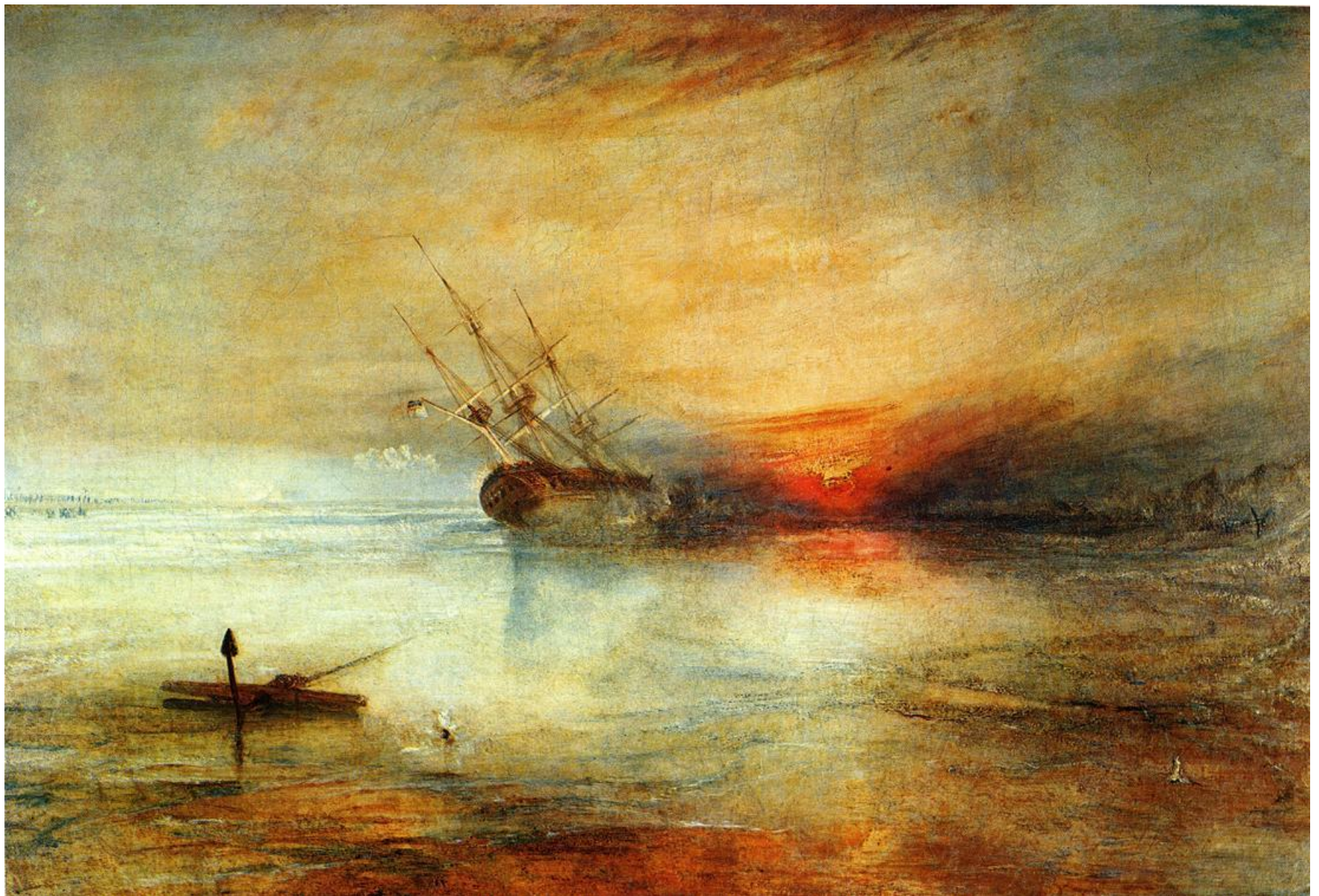
Najpoznatiji pejzažist engleskog romantizma.

Romantičarsko uzbuđenje ostvaruje jakim kolorističkim efektima i odvažnom upotrebom boje.

Romantičarsko uzbuđenje ostvaruje **jakim kolorističkim efektima i odvažnom upotrebom boje** – ponovo boja

Majstorski obrađuje atmosfere efekte i svetlost u kojoj se prelivaju boje
Veliki uticaj na impresioniste – posebno Moneta

Tarner takođe slika dramatične događaje.

Brodolom,
1805

Engleska - FUSELI

FUSELI, John Henry, 1741-1825, **Košmar**, 1781

Engleska - William Blake

William Blake (1757-1827) realizuje **nove iluminirane rukopisu po uzoru na srednjevekovne**, kombinujući svoju poeziju sa svojim crtežima...

Večni, 1794

Engleska - John Constable

Katedrala
u
Salisburiju

Nemačka - Caspar David

Slikari ponovo otkrivaju svoje **gotičko nasleđe**, ovo postaje karakteristično za Nemačku.

Religijski zanos se sada vezuje za prirodu, uzvišenu i zastrašujuću...

Nemačka - Caspar David

FRIEDRICH, Caspar David 1810

Srbija – Đura Jakšić

ROMANTIZAM - SKULPTURA

- Skulptura nije bila mnogo zastupljena.
- Dolazi do izražaja u delu francuskog umetnika **Fransoe Rida**.
- Rid je na triumfalnoj kapiji u Parizu u dubokom reljefu, izvajao grupu poznatu kao *Marseljeza*.

ARHITEKTURA

- Arhitektura romantizama obnavlja elemente gotike i baroka.
- U arhitekturi romantizam nastavlja ono što je neoklasicizam počeo-obnovu istorijskih stilova.
- Gotika je inspirisala gradnju velikog broja zgrada, a među kojima je i zgrada Parlamenta u Londonu.

